

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 к 1/2021
08.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, вршилац функције председника суда Драгомир Милојевић, у предмету предлагача АА и мал. ББ, чији је законски заступник мајка ВВ, сви из ..., које заступа пуномоћник Наташа Десковски, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Новом Саду Р4к-1/21 од 08.03.2021. године, донео је дана 08.04.2021. године

РЕШЕЊЕ

I ЖАЛБА СЕ УВАЖАВА и ПРЕИНАЧУЈЕ решење Апелационог суда у Новом Саду Р4к-1/21 од 08.03.2021. године, тако што се:

Усваја приговор предлагача АА и мал. ББ и утврђује да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року у предмету Апелационог суда у Новом Саду Кж1-208/20.

Налаже се судији известиоцу у предмету Кж1-208/20 Апелационог суда у Новом Саду да у року од четити месеца, од дана достављања овог решења, предузме процесне радње ради окончања поступка, као и да, у року од 30 дана по истеку претходно наведеног рока, обавести председника Апелационог суда у Новом Саду о предузетим радњама.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да предлагачима на име трошкова поступка исплати износ од 27.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Р4к-1/21 од 08.03.2021. године одбијен је приговор предлагача АА и мал. ББ ради убрзања поступка Апелационог суда у Новом Саду Кж1-208/20.

Против наведеног решења предлагачи су изјавили жалбу због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се побијано решење преиначи.

Одлучујући о жалби предлагача на основу чл. 16. и 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15), Врховни касациони суд је нашао да је жалба основана.

Према стању у списима, Више јавно тужилаштво у Новом Саду дана 21.12.2011. године поднело је захтев за спровођење истраге против ГГ, ДД и ЂЂ, због основане

сумње да су извршили и то: осумњичени ГГ два кривична дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. КЗ у вези члана 180. став 1. КЗ, осумњичени ДД силовање у покушају из члана 178. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 30. КЗ и осумњичени ЋЋ за кривично дело обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. КЗ. Дана 01.02.2013. године донето је решење о проширењу истраге против ГГ због основане сумње да је извршио два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ. Оптужница бр. Кт-494/11 од 19.02.2013. године подигнута је против ГГ због два кривична дела из члана 183. став 2. КЗ и два кривична дела из члана 178. став 4. у вези става 1. КЗ у вези чл. 30. и 35. КЗ, а против ДД и ЋЋ за по једно кривично дело из члана 178. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 30. КЗ.

Такође је утврђено да је у току кривичног поступка пред Вишим судом у Новом Саду у предмету К-58/13, до доношења првостепене пресуде којом су окривљени оглашени кривим (06.03.2017. године), заказано 17 главних претреса од којих је 8 одложено. Разлози одлагања главног претреса били су процесне природе - отказ пуномоћја адвокатима од стране окривљених, генерална обустава рада адвоката, недоласци вештака медицинске струке, као и заменика Вишег јавног тужиоца и браниоца окривљеног ЋЋ.

Седница другостепеног већа Апелационог суда у Новом Саду одржана је 18.10.2017. године, на којој су усвојене жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Саду и бранилаца окривљених, па је првостепена пресуда укинута и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење. Другостепени поступак по жалби трајао је 6 месеци. У поновљеном првостепеном поступку главни претрес је заказан 10 пута, од којих су 4 одложена. Разлози одлагања главног претреса су недоласци заменика Вишег јавног тужиоца (два пута) и браниоца окривљеног ЋЋ (такође два пута). Главни претрес пред првостепеним судом окончан је 16.12.2019. године и истог дана је објављена првостепена пресуда којом су окривљени оглашени кривим.

Предмет је формиран у Апелационом суду у Новом Саду поводом изјављених жалби под бр. 208/20 и председник већа га је примио у рад 28.02.2020. године. Одмах по пријему предмета седница већа другостепеног суда је заказана за 25.03.2020. године, али је због проглашења ванредног стања у Републици Србији одложена. Након укидања ванредног стања, у току 2020. године заказано је шест претреса, од чега су два одржана. Један претрес је одложен због недоласка браниоца окривљеног ЋЋ, а три претреса због болести окривљених ГГ, ЋЋ и његовог браниоца. У току 2021. године заказана су два претреса, од чега један није могао да буде одржан због дојаве да се у згради суда налази постављена бомба.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода ("Службени лист СЦГ" - међународни уговори, бр. 9/03, 5/05 и 7/05, "Службени гласник РС" - међународни уговори, бр.12/10 и 10/15), између осталог, прописано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у

разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Према члану 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Члан 14. Законика о кривичном поступку прописује да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка.

Ожалбеним решењем одбијен је приговор предлагача ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Новом Саду Кж1-208/20, као неоснован, са образложењем да суд није био неактиван и да у овом предмету није дошло до дужег трајања поступка који би се евентуално огледао у неактивности и неефикасности суда.

Имајући у виду наведено, то се по оцени овог суда, не може прихватити становиште Апелационог суда у Новом Саду да захтев предлагача за заштиту права на суђење у разумном року у овом предмету није основан. По налажењу Врховног касационог суда, приликом оцене да ли је конкретан кривични поступак вођен у разумном року или не, треба узети у обзир целокупни период трајања кривичног поступка почев од 21.12.2011. године, када је поднет захтев за спровођење истраге, па до подношења приговора за заштиту права на суђење у разумном року 10.02.2021. године, те чињеницу да кривични поступак у овој кривично-правној ствари још није окончан. При томе је евидентно су у конкретном случају, имајући у виду кривична дела која су окривљенима стављена на терет, нижестепени судови требали да расправе и оцене низ сложених чињеничних питања и спроведу доказни поступак, те да је било потребно извести више вештачења и саслушати више лица у својству сведока. Међутим, по оцени овог суда, имајући у виду да се ради о приоритетном предмету, који је од великог значаја за предлагаче и захтева посебну марљивост, при чему предлагачи нису допринели дужем трајању поступка, то у конкретном случају сложеност поступка не може представљати прихватљиво оправдање, имајући у виду да кривични поступак у овом предмету још није окончан.

Из свега наведеног произилази да је разлог дугог трајања поступка управо неефикасност и неактивност судова, те чињеница да нижестепени судови нису користили све процесне могућности за заказивање и одржавање главног претреса, нити су водили довољно рачуна о процесној дисциплини странака, имајући у виду да претреси нису одржавани у претежном делу због недоласка бранилаца окривљених, судских вештака и заменика Вишег јавног тужиоца.

Како је од покретања кривичног поступка па до подношења приговора за заштиту права на суђење у разумном року протекао период од 9 година и 2 месеца, а

још увек није донета правноснажна одлука, Врховни касациони суд је након спроведеног испитног поступка, на основу члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, усвојио жалбу предлагача и преиначио првостепено решење тако што је утврдио да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року у предмету Апелационог суда у Новом Саду Кж1-208/20.

С обзиром да је овим решењем утврђена повреда права на суђење у разумном року у предмету који није правноснажно решен, Врховни касациони суд је одредио рок од четири месеца за предузимање радњи ради правноснажног окончања поступка, а у смислу члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлука о накнади трошкова предлагачу за састав приговора и жалбе од стране адвоката донета је на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку сходном применом одредаба чл. 153. став 1, 154. и 163. став 1. Закона о парничном поступку. Предлагачима су досуђени тражени трошкови првостепеног и жалбеног поступка и то на име састава приговора од стране пуномоћника - адвоката у висини од 6.000,00 динара и жалбе у висини од 12.000,00 динара, увећани за 50% за заступање другог предлагача, према Тарифном броју 13 Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката.

**В. ф. председника суда
Драгомир Милојевић, с.р.**

Поука о правном леку:

Против овог решења жалба није дозвољена

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић